

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej opublikowało szczegółową informację dotyczącą dziennego opiekuna, która publikujemy poniżej.

"W ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, 235), która weszła w życie 4 kwietnia 2011 r., jedną z form instytucjonalnej opieki nad dziećmi, obok żłobka i klubu dziecięcego, jest dzienny opiekun. Ustawowa instytucja dziennego opiekuna ma na celu przede wszystkim umożliwienie zorganizowania fachowej opieki nad małymi dziećmi np. w gminach wiejskich (gdzie zamieszkuje niewielka liczba dzieci) lub w dzielnicach dużych miast, pozbawionych rozbudowanej infrastruktury, na zasadzie pomocy sąsiedzkiej.

Zorganizowanie opieki sprawowanej przez dziennego opiekuna nie wymaga tak dużych nakładów finansowych, tak jak np. w przypadku utworzenia żłobka czy klubu dziecięcego. Opieka jest sprawowana w warunkach domowych, a czas sprawowania opieki przez dziennego opiekuna efektywniej dopasowany do czasu pracy rodziców. Zgodnie z art. 39 ust. 1 ww. ustawy, dziennym opiekunem może zostać osoba pełnoletnia, która:

- daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi,
- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne,
- posiada warunki lokalowe zapewniające bezpieczną opiekę nad dzieckiem.

Jeżeli zachodzi potrzeba weryfikacji spełnienia powyższych warunków, u kandydata na dziennego opiekuna może zostać przeprowadzony przez kierownika ośrodka pomocy społecznej wywiad środowiskowy. Wywiad środowiskowy jest przeprowadzany na zlecenie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

W celu zorganizowania opieki nad dziećmi sprawowanej przez dziennego opiekuna, gmina powinna rozpiąć konkurs, zgodnie z art. 45 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta wybiera dziennych opiekunów w drodze otwartego konkursu ofert, przeprowadzonego na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536). Rozpisanie otwartego konkursu ofert może mieć miejsce po zbadaniu sytuacji w kwestii zapotrzebowania na tę formę opieki w gminie, a także na zgłoszone wyraźne zapotrzebowanie rodziców dzieci, którzy chcieliby skorzystać z tej formy opieki.

Warunki konkursowe ustala wójt, burmistrz lub prezydent miasta, ogłaszający konkurs. Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 nie stawia warunku, że do konkursu mogą przystępować tylko osoby, które odbyły już szkolenie dla dziennego opiekuna. Możliwe jest określenie warunków konkursu w ten sposób, aby osoby, które chcą być dziennym opiekunem mogły przedstawić świadectwo ukończenia koniecznego szkolenia przed podjęciem pracy, czyli opieki nad dziećmi. Rozwiązanie to daje kandydatom na dziennych opiekunów możliwość odbycia szkolenia dopiero po pozytywnym dla nich rozstrzygnięciu konkursu. Jest to zasadne ze względu na koszty tych szkoleń.

Jeżeli osoba nie ma odpowiedniego przygotowania to jest zobowiązana do odbycia 160-godzinnego szkolenia. Natomiast gdy osoba, która pełni funkcję dziennego opiekuna, posiada odpowiednie

kwalifikacje (pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego) jest zobowiązana do odbycia 40-godzinnego szkolenia uzupełniającego, w tym z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy. Do odbycia szkolenia nie jest zobowiązana osoba, która pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako dzienny opiekun.

W kwestii finansowania szkoleń dla dziennych opiekunów, gminy mogą współpracować z urzędami pracy, które mają możliwość pozyskiwania środków finansowych na ten cel z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Osoba zainteresowana takim szkoleniem powinna złożyć wniosek we właściwym urzędzie pracy. Szkolenie ma charakter indywidualny. Więcej informacji można uzyskać w urzędach pracy i na stronach internetowych urzędów pracy.

Z osobą, która spełnia wymagane warunki, podpisywana jest umowa. Art. 36 ww. ustawy stanowi, że dziennym opiekunem jest osoba fizyczna zatrudniana przez gminę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. W umowie powinny zostać określone wszystkie warunki związane z zatrudnieniem dziennego opiekuna, między innymi takie jak: strony umowy, cel i przedmiot umowy, czas i miejsce sprawowania opieki, liczbę dzieci powierzonych opiece, obowiązki dziennego opiekuna, wysokość wynagrodzenia oraz sposób i termin jego wypłaty czas, na jaki umowa została zawarta, warunki i sposób zmiany, a także rozwiązania umowy.

Newralgicznym punktem zawieranej umowy pomiędzy gminą a dziennym opiekunem jest często kwestia wynagrodzenia dla opiekuna dziennego. Z informacji docierających do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej wynika, że wysokość wynagrodzenia stanowi ogromną barierę przy znajdowaniu kandydatów do pełnienia funkcji dziennego opiekuna. Dlatego właściwe jest, aby - zgodnie z art. 43 ustawy - rada gminy ustaliła w drodze uchwały wysokość wynagrodzenia na poziomie atrakcyjnym dla kandydatów na dziennego opiekuna. Należy jednocześnie wskazać, iż art. 44 ustawy stanowi, że rodzice są zobowiązani do ponoszenia opłat za pobyt oraz wyżywienie dzieci u dziennego opiekuna. Niemniej, w ramach posiadanych przez gminę środków, rada gminy, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy, może określić, w drodze uchwały, warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia rodziców od ponoszenia opłat.

Instytucja dziennego opiekuna może przyczynić się do częściowego rozwiązania kwestii organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 przy niewielkim nakładzie środków finansowych ze strony gminy. Stąd organizacja tej formy opieki jest warta rozważenia. Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch” będzie kontynuowany w latach następnych. Środki budżetowe w formie dotacji będą przeznaczane w ramach tego programu między innymi na sprawowanie opieki nad dziećmi przez dziennych opiekunów."

Źródło: MPiPS